KLIIMAMINISTEERIUM

EL raadamisvabade toodete määruse (EUDR) (EU) 2023/1115 rakendamine

Kristiina Räst (KliM), Tanel Niklus (KliM) ja Aavo Sempelson (KeA)

05.11.2026

Ajaplaan ja kokkulepped

- Seminar kestab ca **1,5 tundi** ja salvestatakse.
- **Mikrofonid on ettekande ajal välja lülitatud**. Küsimiseks tõstke käsi ja Kertu annab sõna järjekorras.
- **Iga teemabloki järel jätame 5 min küsimusteks** ning **lõpus** kuni **20 min** ühiseks aruteluks ja küsimusteks.
- **Küsimusi võib kirjutada ka *chatti***.

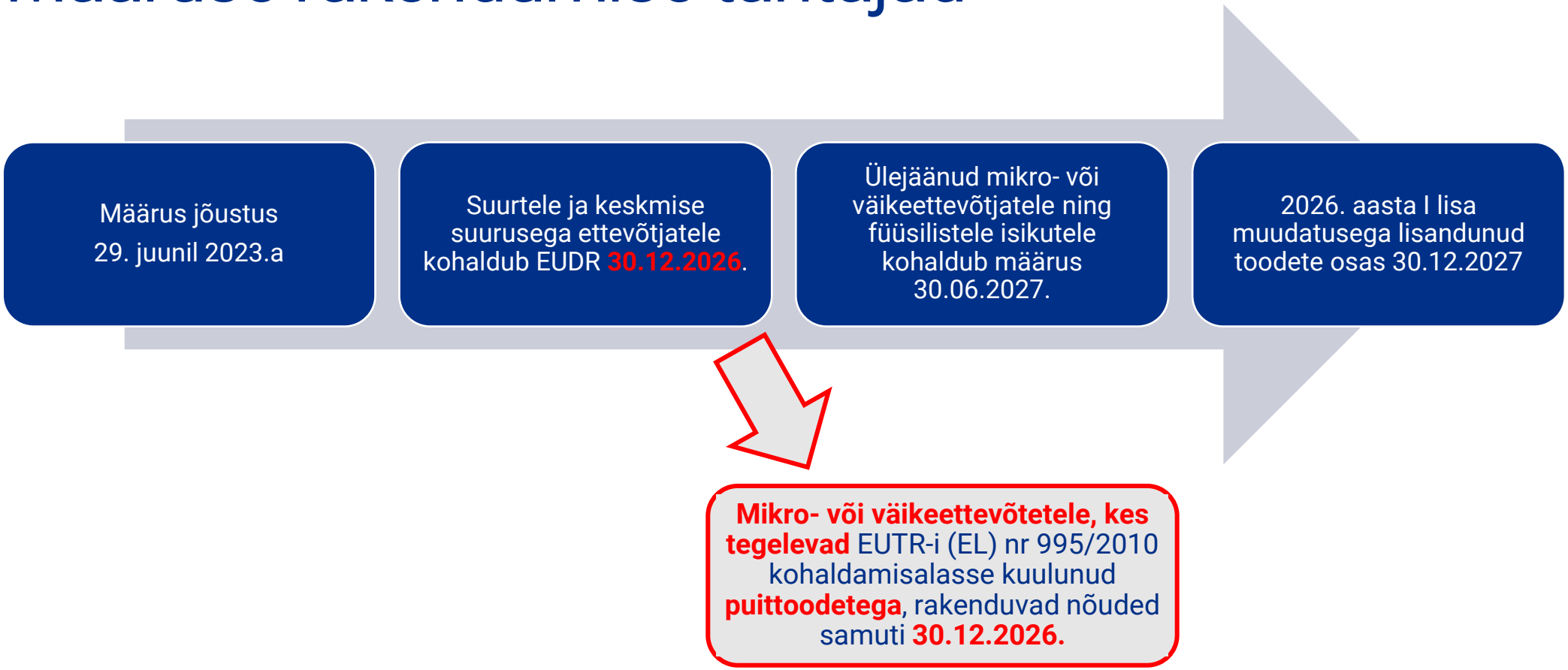
KLIIMAMINISTEERIUM

Tänased teemad

- EUDR eesmärk ja põhinõuded
- Määruse rakendumise tähtajad
- Olulised mõisted (sh. degradeerumine, ettevõtete suurusklassid)
- Ettevõtjate ja kauplejate rollid tarneahelas
- Metsaregistri viimased muudatused
- Õigusloome hetkeseis
- Järelevalve – mida ja kuidas kontrollitakse?
- Edasised tegevused

Määruse rakendumise tähtajad

Määruse eesmärk ja põhinõuded

- EL raadamisvabade toodete määruse eesmärk on tagada, et ELi turule jõuavad ja sealt eksporditakse ainult sellised asjakohased tooted, mis on valmistatud **raadamisvabadest** ja **seaduslikest** toorainetest (sh. puit, kohv, soja, kakao, õlipalm, veised ja kumm).

- **Tingimused tooraine suhtes:**

✓ tooraine ei pärine maalt, kus pärast 31.12.2020 on toimunud **raadamine**;
✓ puidu puhul lisandub nõue, et raiumine **ei põhjusta metsa degradeerumist** määruse tähenduses;
✓ tootmine vastab tootjariigi asjakohastele õigusaktidele;
✓ toode on hõlmatud hoolsuskohustuse deklaratsiooniga (HTD).

Metsade degradeerimine

- **Metsa degradeerumine** tähendab metsasuse struktuurimuutuseid. Seisnevad põlismetsa või looduslikult uueneva metsa muutmises istandikuks või muuks metsamaaks, või põlismetsa muutmises istutatud metsaks.
- **Raadamine** on metsamaa kõlviku muutmine **põllumajanduslikuks maaks** (mitte infrastruktuur, elamumaa, jne).
- **Põlismets** ehk *primary forest* on kohalike puuliikidega looduslikult kujunenud mets, kus ei ole selgelt nähtavaid märke inimtegevusest ja kus ökoloogilised protsessid ei ole olulisel määral häiritud.

Puidu varumine ei tohi olla põhjustanud **pärast 31. detsembrit 2020** järgmisi muutusi:

Olulised mõisted

- **Ettevõtja** (*operator*)– füüsiline või juriidiline isik (va. allavoolu ettevõtja), kes äritegevuse käigus laseb asjaomased tooted **esmakordselt** EL turule või ekspordib neid;
- **Esmatootjast mikro-väikeettevõtja** *(micro and small primary operator)* – ettevõtja, kes on füüsiline isik või mikro- ja väikeettevõtja, kes oma äritegevuse käigus toob **esmakordselt** turule või ekspordib asjaomaseid tooteid, mida ta **on ise kasvatanud, varunud, korjanud** ning asub **madala riskiga riigis**.
- **Tarneahela hilisema etapi ettevõtja** (*downstream operator*) – füüsiline või juriidiline isik, kes äritegevuse käigus toob turule või ekspordib asjaomaseid tooteid, mille valmistamisel on kasutatud asjaomaseid tooteid, mis kõik **on hõlmatud** hoolsuskohustuse deklaratsiooni või lihtsustatud deklaratsiooniga.
- **Kaupleja** (*trader*)–isik (va. ettevõtja ja allavoolu ettevõtja), kes äritegevuse käigus teeb asjaomased tooted turul kättesaadavaks.
- **Turule laskmine** – asjaomase saaduse või toote **esmakordne** turul kättesaadavaks tegemine. Kasvava metsa raieõiguse müük iseenesest ei ole veel ümarpuidu turule laskmine.
- **Turul kättesaadavaks tegemine** (*making available on the market*) – äritegevuse käigus asjaomase toote tasu eest või tasuta tarnimine liidu turule turustamiseks, tarbimiseks või kasutamiseks.
- **Äritegevuse käigus** - töötlemise eesmärgil, äri- või mitteärilistele tarbijatele turustamiseks, või ettevõtja, tarneahela hilisema etapi ettevõtja või kaupleja enda ettevõtte kasutamiseks.

Ettevõtete suurusklassid

- EUDR-is lähtutakse **EL-i raamatupidamisdirektiivi 2013/34/EL piirmääradest**. Määruse viimase muudatuse tulemusel ei saa lähtuda Eesti raamatupidamise seaduse järgne suurusklassist.
- **Vähemalt kahe näitaja reegel:** ettevõtja kuulub väikseimasse suurusklassi, mille vähemalt kahte piirmäära kolmest ta ei ületa.
- Suurusklassi muutumisel arvestatakse üldjuhul **kahte järjestikust majandusaastat**.
- **Suurettevõtja** ületab vähemalt kahte keskmise suurusega ettevõtja piirmäära.

Suurusklass	Bilansimaht kuni	Aastane netokäive kuni	Keskmine töötajate arv kuni
Mikroettevõtja, sh füüsiline isik	450 000 €	900 000 €	10
Väikeettevõtja	5 mln €	10 mln €	50
Keskmise suurusega ettevõtja	25 mln €	50 mln €	250

Küsimused? 5 min

KLIIMAMINISTEERIUM

Ettevõtjate ja kauplejate rollid tarneahelas

Roll	Millal see tekib?	Põhikohustus
Ettevõtja, sh füüsilised isikud	Esmane ELi turule laskmine või eksport, v.a hilisema etapi ettevõtja	• Hoolsuskohustuse täitmise süsteem - üle vaadata toimimine 1x aastas. • Toote info kogumine (art 9) - toote liik, puuliik, kogus, asukohatuvastus, kellele tarnis, piisav teave, et raadamisvaba ja toodetud kooskõlas õigusaktidega. • Riskihindamine (art 10) - kohalik puit eelkõige kooskõla õigusaktidega • Riski vähendamine (art 11) - risk suurem kui "vähene risk„ • Deklaratsiooni esitamine • Andmete säilitamine 5 aastat • Andmete avaldamine pädevale asutusele
Esmatootjast mikro- või väikeettevõtja, sh. füüsiline isik	• Oma toodang väikese riskiga riigis, määruse tingimustel. • Rakendub ka suuremale esmatootjast ettevõte, kui tõendab ainult puidu turule toomise osas vastavust mikro- või väikeettevõttele.	• Hoolsuskohustus, sh toote info kogumine • Ühekordne lihtsustatud deklaratsiooni esitamine. • Andmete säilitamine 5 aastat • Andmete avaldamine pädevale asutusele
Hilisema etapi ettevõtja/kaupleja, sh. füüsiline isik	Töötleb juba deklaratsioonidega hõlmatud tooteid Kaupleja teeb toote turul kättesaadavaks, olemata ettevõtja ega töötleja eelnevas rollis	• "suur" registreerimiskohustus EL andmebaasis • Tarnijaks ettevõtja või esmatootja? Kogub ja säilitab deklaratsiooni numbreid • Kogub ja säilitab tarnija ja saaja andmeid • Andmete säilitamine 5 aastat • Andmete avaldamine pädevale asutusele • Toote mittevastavuse kahtlusest/esitatud põhjendatud kahtlusest pädeva asutuse teavitamine. "suur" teeb kindlaks hoolsuskohustuse täitmise.

Hoolsuskohustuse täitmine ja deklaratsiooni esitamine (HTD)

a) **Andmete kogumine** (art 9)-> kogutakse kogu vajalik info — toote päritolu, maatüki asukoht, tarnijad, kogused, riigi seaduste järgimine jms
b) **Riskihindamine** (art 10)-> hinnatakse, kas on risk, et toode pärineb raadatud või ebaseaduslikult kasutatud maalt.
c) **Riskimaandamine** (art 11)-> kui on väikegi risk, tuleb see maandada — nt hankida lisatõendeid, sertifikaate, kontrollraporteid jne.

EL süsteemis deklaratsiooni esitamine:
a) hoolsuskohustuse deklaratsioon (lisa 2)
b) lihtsustatud deklaratsioon (sh. esmatootjale) (lisa 3)

Turule toomine

Hoolsuskohustuse täitmine ja deklaratsiooni esitamine (HTD)

- Hoolsuskohustus täidetakse ja deklaratsioon esitatakse **üks kord**
  - ✓ Enne puidu **esmakordselt** turule laskmist ettevõtja
    - Maaomanik
    - Raieõiguse omanik
    - Asjaomase toote importija
    - Asjaomase toote eksportija (kui eelnevalt pole deklaratsiooni esitatud)
- Hoolsuskohustuse täitmise eest vastutab ettevõtja
- Deklaratsiooni esitamisega kinnitatakse hoolsuskohustuse täitmist
- Deklaratsiooni võib esitada volitatud isik
- Edastab deklaratsiooni numbri puidu saajale

Hilisema etapi ettevõtja ja kaupleja

- Ei esita **uut** hoolsuskohustuse täitmise deklaratsiooni
- Kui toote tarnija on **ettevõtja,** kogub tootega seotud deklaratsiooni numbrid
- Kogub toote tarnija andmed (nimi, aadress, kauba nimi/märk)
- Kogub toote saaja andmed (nimi, aadress, kauba nimi/märk)
- Suudab toote tarnija ja saaja siduda
- Suur ettevõtja ja kaupleja registreerib ennast EL andmebaasis

Küsimused? 5 min

KLIIMAMINISTEERIUM

Metsaregistri EUDR töölaua võimalused

1. Omanikule või esindajale tekib deklaratsiooni esitamise võimalus metsateatise või metsakaitseekspertiisi alusel
2. **Raieõiguse ostja töölaud ja ise joonistatud raieala erand**
3. **Info edastus EL-i infosüsteemi ning oleku ja viitenumbri seos tööalaga**
4. Omanik või esindaja saab oma MR - is esitatud deklaratsioone otsida ja vaadata

Mida MR ei võimalda?

1. Ühekordne lihtsustatud deklaratsiooni esitamist. Esitatakse tavadeklaratsioon.
2. Riigi poolt andmete ehk deklaratsiooni esitamine (puuduvad raie aja andmed)
3. API liides Metsaregistris deklaratsiooni täitmiseks ja deklaratsiooni numbri pärimiseks. **Firma saab ise API luua EL informatsioonisüsteemi.**
4. Kogu tarneahela jälgimist. MR katab vaid esmase turuletoomise.

Metsaregister aitab deklaratsiooni koostada ja esitada. Vastutus jääb esitajale

KLIIMAMINISTEERIUM

Deklaratsiooni esitamise protsess metsaregistris

01 Logime sisse

Maaomanik, esindaja või ostja.
Ostja esitab enda nimel.

02 Valime raieala

Metsateatis või ekspertiis.
* Erandina ise joonistatud raieala.

03 MR eeltäidab MT-lt deklaratsiooni

Asukoht, puuliigid, kogused, tootekoodid ja esitaja.

04 Esitaja parandab ja kinnitab deklaratsiooni

Parandab andmed.
Annab nõutud kinnitused.

05 Esitaja saadab deklaratsiooni

Metsaregister edastab deklaratsiooni EL-i infosüsteemi.

06 EU infosüsteem annab vastu numbri

Deklaratsiooni olek EL infosüsteemis; viitenumber ja kontrollnumber.

* Deklaratsiooni esitamise algatab puidu turule tooja. Metsateatise esitamine seda automaatselt ei käivita.

KLIIMAMINISTEERIUM

Ise joonistatud raieala on erand

Ainult raiealadele, mis ei eelda metsateatist

MR kontrollib ja annab hoiatusi:

1. Ala piirid ja katastriüksus
2. Tegutsemisõigus ja metsateatise olemasolu hoiatus
3. Kattuvus sihtkaitsevööndi, reservaadi ja I kat looma- või linnuliigi leiukohaga

KASUTAJA KINNITAB JÄRGNEVAT:

1. Õigus tegutseda
2. Metsateatist pole vaja
3. MS välised andmed, load ja nõusolekud korras

* Vajadusel asendatakse hoiatused hiljem kontrollidega

KLIIMAMINISTEERIUM

Ajakava ja võimalike tehniliste väljakutsete lahendamine

1. EL informatsioonisüsteem või metsaregistri API liides katkeb? **EL-i poolt väljatöötamisel katkestuskord**
2. KeA hakkab pakkuma metsaregistri EUDR-i **kliendituge**
3. Metsaregistri olemasolevaid kasutusjuhendeid täiendatakse enne süsteemi avalikuks tegemist, hiljemalt 15.12.2026
4. Kui Metsaregistri siseriiklikus EUDR-lahenduses esineb katkestusi, saab hoolsuskohustuse deklaratsiooni esitamiseks kasutada **Euroopa Komisjoni TRACES NT infosüsteemi.**

MR EUDR TÖÖLAUA ARENDUSE TÄHTAJAD

01.12.2026
Valmib MR testkeskkond ametkondadele

15.12.2026
Valmib MR avalik EUDR täiendustega kasutusjuhend

30.12.2026
MR EUDR töölaua avalik kasutuselevõtt

Küsimused? 5 min

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/1115 „Raadamisvabade toodete määrus“ rakendamise seadus

- Kuna määrus on otsekohalduv, siis nõuded hakkavad kehtima sõltumata rakendusseadusest.

Rakendusseadus loob riigisisese järelevalve- ja menetlusraamistiku.

- Pädev asutus ja ülesannete täitmise korraldus

Pädev asutus on Keskkonnaamet, kes koordineerib määruse rakendamist ja aruandlust Euroopa Komisjonile. Kontrollkava koostamine (PTA osaleb)

- Riiklik järelevalve

Riiklik järelevalve jaotub tooterühmade kaupa: KeA – puit, puittooted ja kumm; PTA – veised, soja, kohv, kakao ja õlipalm.

- Riikliku järelevalve erimeetmed

Riikliku järelevalve tegemiseks võib kohaldada korrakaitseseaduse §-des 30–32 ja 49–53 sätestatud erimeetmeid. Järelevalveasutus võib peatada ajutiselt asjaomase saaduse või toote turule laskmise, turul kättesaadavaks tegemise või ekspordi.

- Põhjendatud kahtluse esitaja isiku kaitse
- Sunniraha määr (ülemmäär 32 000 eurot)
- Riigihankemenetlusest ja avaliku sektori rahastusest kõrvalejätmise kontrollimine. Hankija ja avaliku sektori rahastuse andja kontrollivad enne lepingu sõlmimist või rahastuse otsuse tegemist karistusregistrist kõrvalejätmise kehtivust.
- Ettevõtjale lihtsustatud hoolsuskohustuse kasutamise keeld olulise ja korduva rikkumise korral.

Karistusseadustik ja väärteomenetluse seadustik

- Raadamisvabade toodete määruse rikkumise eest kohaldatavad lisakaristused KarSis:

Uus väärteokoosseis ja käibepõhine rahatrahv: KarS-i eriosas sätestatakse EUDR-i nõuete rikkumine väärteona. Käibepõhist rahatrahvi saab kohaldada ka KarS-i eriosa väärtegude eest.

Tegutsemiskeeld: tõsise või korduva EUDR-i rikkumise korral saab füüsilisel või juriidilisel isikul ajutiselt keelata asjaomaste toodete turule laskmise, turul kättesaadavaks tegemise või ekspordi.

Ettevõtluskeeld: füüsilisele isikule saab ajutiselt keelata osalemise juriidilise isiku juhtimises, et vältida rikkumiste jätkamist teise ettevõtte kaudu.

Riigihangete ja avaliku rahastuse piirang: kohus võib lisakaristusena kohaldada riigihankemenetlusest kõrvalejätmist või piirata juurdepääsu avalikule rahastusele väärteo korral kuni 12 kuuks ja kuriteo korral kuni 3 aastaks.

- Väärteomenetluse seaduses sätestatakse, et kohtuväline menetleja on KeA ja PTA.

KLIIMAMINISTEERIUM

Järelevalve

- Puit ja puittoodete puhul on järelevalveasutus **Keskkonnaamet.**
- **Kontroll on riskipõhine:** madala riskiga päritoluriikide puhul vähemalt 1%, standardriski puhul 3% ja kõrge riski puhul 9%. **Kõik EL riigid on madala riskiga riigid.**
- Kontrollid tehakse **iga-aastase riskipõhise kontrollikava** alusel.
- **Kontrolli sisu**:
  - Esmane turule laskmine
    - ✓ Hoolsuskohustuse täitmise süsteem
    - ✓ Konkreetne toode vastav määruse nõuetele (hoolsuskohustuse täitmine) ja esitatud deklaratsioonile
- Kontroll tehakse **etteteatamata.**

Järelevalve

- Raiekoha kontroll või ettevõtja juures kontroll
- Kogu hoolsuskohustuse täitmise teave (süsteem) tuleb järelevalveasutusele **taotluse korral** kättesaadavaks teha.
- Kontrollitakse mh toote kirjeldust ja kogust, päritoluala geolokatsiooni, deklaratsiooni viidet, tarneahela andmeid ning seadusliku raie/turuletoomise alust.
- Kui lihtsustatud hoolsuskohustuse korda kasutada ei saa või ilmneb risk, võib olla vaja esitada riskihindamise ja riskimaandamise info (import).
- **Mittevastavuse korral** saab järelevalveasutus nõuda parandusmeetmeid ning vajaduse korral rakendada ajutisi meetmeid või alustada väärteomenetlust.
- Dokumentatsiooni tuleb säilitada vähemalt viis aastat.

Edasised tegevused

- ✓ Plaanime saata EUDR rakendusseaduse eelnõu EISI kooskõlastamisele enne aasta lõppu ja Riigikokku 2027 Q2.
- ✓ Jätkame Metsaregistri arendusega. *Live'i* lähme 30.12.26.
- ✓ RIT laseb täiendada Karistusregistrit 2027 Q1
- ✓ Esitame EK-le ülevaate karistussätetest
- ✓ Koostame kontrollkava
- ✓ Osaleme EK infotundides ja jätkame EK-le küsimuste saatmist tõlgenduste saamiseks
- ✓ Avaldame infotunni salvestise, esitluse ja olulisemad lingid Kliimaministeeriumi kodulehel ja täiendame jooksvalt uue infoga.
- ✓ Koostame KKK-d ja selle avaldame detsembri alguses veebilehel.

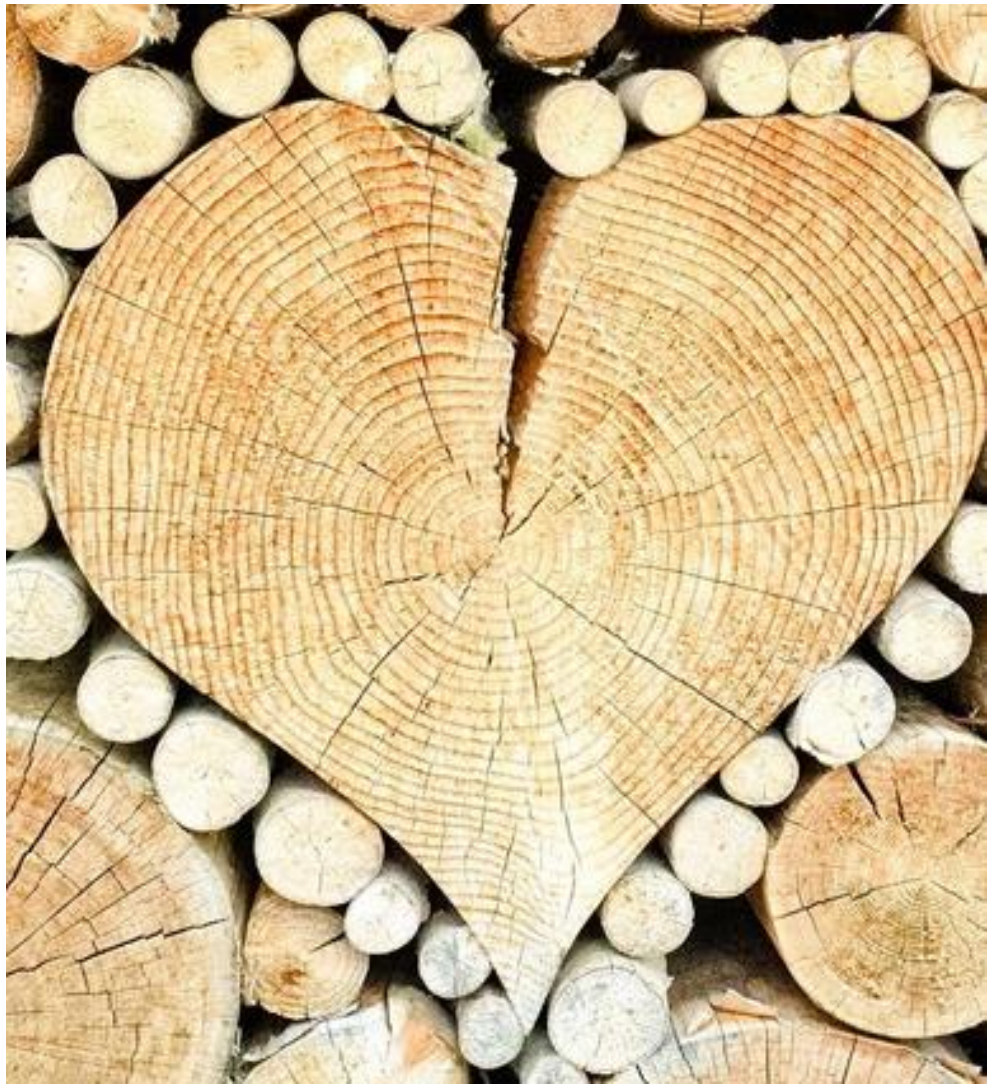
- ✓ Lugege KliM-i veebilehte ning EK juhendit ja korduma kippuvaid küsimusi.
- ✓ Selgitage välja oma ettevõtte suurus ja roll tarneahelas. Ehk millised nõuded teile kohalduvad ning kuna.
- ✓ Ajakohastage lepingupõhjad. Täpsustage müüja ja ostja vahel päritoluandmete, vajalike tõendite ning deklaratsiooni viitenumbri või tunnuse edastamine.
- ✓ Ettevõtjad, sh füüsilised isikud, kirjeldage oma hoolsuskohustuse süsteem ja määrake vastutaja.
- ✓ Tutvuge Metsaregistri juhendiga. Vaadake EK infosüsteemi õppevideoid ning kontrollige vajalikke ligipääse ja volitusi; lugege EL infosüsteemi kasutamise juhist (eesti keelne versioon saadaval).
- ✓ Saatke KeA-le küsimused, millele määrusest/juhenddokumendist ise vastust ei leia.
- ✓ 3. detsembril teeme järgmise infotunni, aga keskendume rohkem tööstuse teemadele.

Arutelu ja küsimused! 20 min

Täname kuulamast!

Täiendav informatsioon:
Kliimaministeerium:
https://kliimaministeerium.ee/elurikkus-keskkonnakaitse/metsandus/el-raadamisvabade-toodete-maarus-eudr

Asjaomane saadus	Asjaomased tooted
Puit	4401 Küttepuit palkidena, halgudena, okstena, haokubudena vm kujul; puitlaastud ja -pilpad; saepuru, puidujäätmed ja -jäägid, aglomeeritud pakkudeks, brikettideks, graanuliteks vms või aglomeerimata
	4402 Puusüsi (k.a süsi puukoorest või pähklikoortest), aglomeeritud või aglomeerimata
	4403 Töötlemata puit, kooritud või koorimata, kantimata või jämedalt kanditud
	4404 Vitsapuit; lõhestatud teibad; pikuti saagimata vaiad, tulbad ja aiateibad, teritatud otstega; puittoorikud jalutuskeppide, vihmavarju- ja tööriistakäepidemete valmistamiseks, jämedalt tahutud, kuid treimata, painutamata ja muul viisil töötlemata; puitlaastud jms
	4405 Puitvill, puidujahu
	4406 Raudteede ja trammiteede puitliiprid
	4407 Pikikiudu saetud või lõhestatud ja spoonihööveldatud või -kooritud puit, hööveldatud, lihvitud, pikijätkatud või mitte, paksusega üle 6 mm
	4408 Spoon vineerimiseks (k.a spoonihööveldatud kihtpuitmaterjal), vineeri ja samalaadse kihtpuitmaterjali valmistamiseks ning muu pikuti saetud, spoonihööveldatud või kooritud puit, hööveldatud, lihvitud, servjätkatud, pikijätkatud või mitte, paksusega kuni 6 mm
	4409 Puit pidevprofiiliga (keeled, sooned, punnid, kald- või ümarservad, V-punnid, helmestus, lekaalprofiil vms) ühel või mitmel küljel, otsal või serval (sh kokku ühendamata parketilipid ja -liistud), hööveldatud või hööveldamata, lihvitud või lihvimata, pikijätkatud või mitte
	4410 Puitlaastplaadid, orienteeritud kihtidega plaadid (OSB) jms plaadid (näiteks vahvelplaadid) puidust või muust puitjast materjalist, vaikude vms orgaaniliste sideainetega aglomeeritud või aglomeerimata
	4411 Puitkiudplaadid puidust või muust puitjast materjalist, vaikude vms orgaaniliste sideainete abil kokku ühendatud või mitte:

Asjaomased tooted
4412 Vineer, spoonitud plaadid jms kihtpuitmaterjal
4413 Presspuit plokkide, plaatide, prusside või profiilvormidena
4414 Puitraamid maalidele, fotodele, peeglitele jms
4415 Puidust pakk-kastid, karbid, salved, trumlid jms puitpakendid; puidust kaablitrumlid; puitalused, äärtega puitalused jms kaubaalused;
kaubaaluste puidust ääred
(välja arvatud pakkematerjal, mida kasutatakse üksnes pakkematerjalina teiste turule lastavate toodete toestamiseks, kaitsmiseks või kandmiseks)
4416 Vaadid, pütid, tõrred, tünnid jm puidust püttsepatooted ja nende puitosad
4417 Puidust tööriistad, tööriistade korpused ja käepidemed, pintslite ja harjade puitosad ja -käepidemed; puidust saapa- ja kingaliistud ning -toed
4418 Puidust tisleri- ja puusepatooted, sh puidust kärgpaneelid, koostepõrandaplaadid, katusesindlid ja katuselaastud
4419 Puidust lauanõud ja köögitarbed
4420 Puitmarketrii ja -intarsia; puitlaekad ja -kastikesed juveeltoodete, terariistade jms hoidmiseks; puidust kujukesed jm dekoratiivesemed; puidust mööbliesemed, mis ei kuulu peatükki 94
4421 Muud puittooted
Kombineeritud nomenklatuuri peatükkides 47 ja 48 osutatud tselluloos ja paber, välja arvatud bambusest ja teisesest toorainest (jäätmed ja jäägid) valmistatud tooted
ex 49 Paberil raamatud, ajalehed, pildid jm trükitooted, käsikirjad, masinakirjatekstid ning plaanid ja joonised
ex 9401 Puidust istmed (v.a rubriigis 9402 nimetatud), voodiks teisendatavad või mitte, ja nende osad
9403 30, 9403 40, 9403 50, 9403 60 ja 9403 91 alla kuuluv puitmööbel ja selle osad
9406 10 Kokkupandavad ehitised puidust

Riikide riskitasemed ja HTD

Riskitase ja näited	Hoolsuskohustus	Deklaratsioon
Väike risk Eesti, kõik ELi riigid, Kanada	Art 13 tingimustel teabe kogumine. Üldjuhul eraldi riskihindamist ei nõuta.	HTD üldjuhul vajalik. Esmatootja erikord on eraldi.
Standardne risk Brasiilia, Indoneesia, Argentina	Teabe kogumine, riskihindamine ja vajaduse korral riski vähendamine.	HTD enne turule laskmist või eksporti.
Suur risk Valgevene, KRDV, Myanmar, Venemaa	Täielik hoolsuskohustus. Arvestada riigi riski ja ulatuslikumat ametlikku kontrolli.	HTD enne turule laskmist või eksporti.

Kõigil riskitasemetel peab toode vastama määruse sisulistele tingimustele.